

25. 11. 2015

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Výkon cizozemského soudního rozhodnutí dle nařízení Brusel I a Brusel I bis v právním řádu České republiky

Dne 10. ledna 2015 vstoupilo v účinnost nové nařízení Evropské unie o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, tzv. „nařízení Brusel I bis“[1], a nahradilo úpravu obsaženou v předchozím „nařízení Brusel I“[2]. Nové nařízení sice nepřineslo zásadní změny dané úpravy jako celku, nicméně v oblasti výkonu cizích soudních rozhodnutí došlo k výraznému posunu, když nově není pro tento výkon vyžadováno tzv. prohlášení vykonatelnosti. Je otázkou, do jaké míry bude tato změna mít praktický dopad.

▣ ▣ ▣ **HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI**

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Výkon rozhodnutí dle nařízení Brusel I

Aby věřitel dosáhl výkonu soudního rozhodnutí, na nějž se vztahuje nařízení Brusel I[3], musí být rozhodnutí, které je vykonatelné v členském státě původu rozhodnutí, prohlášeno za vykonatelné ve státě, ve kterém se žádá o jeho výkon. Věřitel již nicméně nemusí žádat o uznání daného rozhodnutí, jelikož rozhodnutí musí být ve státě výkonu automaticky uznáno bez nutnosti zvláštního řízení.

Návrh na prohlášení rozhodnutí za vykonatelné se podává u soudu nebo příslušného orgánu uvedeného v příloze II nařízení, tedy v České republice u okresního soudu nebo soudního exekutora. Samotný postup při podávání návrhu se přitom řídí právem členského státu, v němž se žádá o výkon rozhodnutí. V České republice je celý proces mírně zjednodušen, když dle ust. § 19 zákona o mezinárodním právu soukromém je umožněno podat současně s návrhem na prohlášení vykonatelnosti také návrh na nařízení výkonu rozhodnutí nebo exekuce.

Řízení o prohlášení vykonatelnosti lze považovat za pouhou formalitu, když předmětné rozhodnutí by mělo být prohlášeno za vykonatelné, jakmile jsou splněny formální náležitosti podle nařízení, aniž by toto rozhodnutí bylo jakkoli přezkoumáváno. Formálními náležitostmi se přitom myslí předložení jednoho vyhotovení rozhodnutí, které umožňuje ověření pravosti, a formulářové osvědčení jeho vykonatelnosti, které na žádost vydá orgán členského státu původu rozhodnutí. Navíc soud může místo osvědčení přijmout jinou rovnocennou písemnost, nebo předložení osvědčení dokonce prominout. Takovýto formalistický přístup, jenž sleduje účinnost a rychlost výkonu rozhodnutí, je založen a umožněn vzájemnou důvěrou ve výkon spravedlnosti v rámci Evropské unie.

Navzdory výše uvedenému je umožněno subjektům, vůči nimž je výkon navrhován, aby se formálnímu prohlášení vykonatelnosti bránily. Tyto subjekty sice nemůžou činit podání k samotnému návrhu na prohlášení vykonatelnosti, nicméně jakmile je jim prohlášení vykonatelnosti doručeno,

můžou proti němu podat opravný prostředek - odvolání. Nepřinese-li tento krok úspěch, rozhodnutí o opravném prostředku může být napadeno dalším opravným prostředkem uvedeným v příloze IV nařízení, tedy v České republice dovoláním nebo žalobou pro zmatečnost. Soud rozhodující o opravných prostředcích přitom může prohlášení vykonatelnosti zamítnout nebo zrušit pouze z důvodů, pro které rozhodnutí nemůže být uznáno. Mezi ně patří, mimo jiné, rozpor s veřejným pořádkem členského státu výkonu, porušení pravidel příslušnosti soudů dle nařízení nebo neslučitelnost s dřívějším rozhodnutím. Ačkoli se řízení o prohlášení vykonatelnosti jeví být formalitou, může se zvrhnout v relativně dlouhotrvající spor věřitele a dlužníka a způsobit oddálení výkonu rozhodnutí. Dlužníkům je tak umožněno ztížit a zpomalit vymožení pohledávky, a tedy obranných prostředků i zneužít, s odvoláním se například na často používaný důvod poněkud vágního rozporu rozhodnutí s veřejným pořádkem.

Výkon rozhodnutí dle nařízení Brusel I bis

Z důvodu efektivnějšího uplatňování a zjednodušení volného pohybu soudních rozhodnutí byla v nařízení Brusel I bis zavedena významná změna, dle které výkon soudních rozhodnutí[4] v členském státě výkonu neboli dožádaném členském státě nadále nevyžaduje prohlášení vykonatelnosti. To znamená, že věřitel disponující soudním rozhodnutím vydaným v členském státě EU, které potvrzuje jeho pohledávku, může požádat o výkon tohoto rozhodnutí v kterémkoli jiném členském státě bez dalšího. K tomu musí předložit dokumenty dříve vyžadované pro prohlášení vykonatelnosti, tedy vyhotovení vykonávaného rozhodnutí, které umožňuje ověření pravosti, a osvědčení vykonatelnosti rozhodnutí vydané soudem původu na formuláři dle přílohy I nařízení[5]. Rozhodnutí pak může být vykonáno za stejných podmínek jako rozhodnutí vydávaná v dožádaném členském státě, přičemž řízení o výkonu se řídí právem tohoto státu.

Z výše uvedeného je patrné, že nařízení Brusel I bis představuje pro výkon rozhodnutí v jiném členském státě EU administrativní ulehčení. Je ovšem otázkou, jaký bude tato změna mít praktický dosah, když se dlužníkům opětovně umožňuje celý proces výkonu zpomalit nebo dokonce zvrátit. Subjekt, vůči němuž je výkon rozhodnutí navrhován, totiž může navrhnout odepření výkonu (nově namísto zrušení prohlášení vykonatelnosti) pro některý z důvodů umožňujících odepření uznání rozhodnutí. Přitom se jedná víceméně o ten samý okruh důvodů, které jsou uvedeny v nařízení Brusel I, tedy i často používaný povšechný důvod rozporu uznání / výkonu s veřejným pořádkem dožádaného členského státu. Rozhodnutí o návrhu na odepření výkonu pak navíc může být napadeno opravným prostředkem a rozhodnutí o tomto opravném prostředku dalším opravným prostředkem, pokud byl daným členským státem Komisi oznámen soud, u něhož je možné takový další opravný prostředek podat[6]. Podle oznámení České republiky se jedná o dovolání, žalobu pro zmatečnost a žalobu na obnovu řízení. Všechny uvedené mimořádné opravné prostředky se podávají u soudu, který rozhodoval o návrhu na odepření výkonu (resp. řízení o uznání či odepření uznání) v prvním stupni. Samotný výkon rozhodnutí tedy může být značně oddálen, pokud dlužník zároveň navrhne přerušování řízení o výkonu dle čl. 44 nařízení a soud jeho návrhu vyhová. Zlepšení pozice věřitelů lze ovšem spatřovat v tom, že výkon rozhodnutí může být z hlediska nařízení Brusel I bis skutečně navzdory probíhajícímu řízení o odepření výkonu; soud může případně výkon pouze podmínit složením jistoty nebo omezit řízení o výkonu na zajišťovací opatření. Naproti tomu dle nařízení Brusel I je věřitel před vydáním prohlášení vykonatelnosti oprávněn pouze k podávání návrhů na přijetí předběžných nebo zajišťovacích opatření, u kterých musí složitě dokazovat jejich opodstatněnost. Po vydání prohlášení vykonatelnosti do rozhodnutí o opravných prostředcích podaných proti tomuto prohlášení (nebo do konce běhu lhůty k jejich podání) mohou být učiněna pouze opatření k zajištění majetku dlužníka. V tomto ohledu lze tedy považovat pozici věřitelů dle nařízení Brusel I bis za výhodnější, a tak dospět k závěru, že zavedená změna v oblasti výkonu rozhodnutí je přínosem pro zefektivnění vymáhání pohledávek v cizím státu.

Mgr. Iva Valová,
advokát

JUDr. Michaela Mackovičová,
advokátní koncipient

[HOLEC, ZUSKA & Partneri advokáti](#)

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 325 235

Fax: +420 296 325 240

e-mail: recepce@holec-advokati.cz

[1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech
[2] Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech
[3] Původní nařízení Brusel I se použije na výkon soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, která byla vyhotovená na území členských států EU po vstupu tohoto nařízení v platnost, tj. 1. března 2002, do dne 10. ledna 2015. Pro země přistoupivší k Evropské unii po tomto datu se stalo platným dnem přistoupení, pro Českou republiku tedy dnem 1. května 2004.
[4] Nařízení Brusel I bis je aplikovatelné na výkon soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech vyhotovených nebo registrovaných dnem 10. ledna 2015 nebo později.
[5] U rozhodnutí, které nařizuje předběžné nebo zajišťovací opatření, se navíc vyžaduje doklad o doručení rozhodnutí, pokud je opatření nařizováno bez předvolání žalovaného k soudu.
[6] Českou republikou byly tyto informace Komisi poskytnuty a jsou zveřejněné na adrese - dostupné na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026](#)
- [Digital Fairness Act a influencer marketing - cesta ke konci roztříštěnosti regulace?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc leden 2026](#)

- [IATA Travel & Cargo akreditace v letectví - v čem spočívají její výhody?](#)
- [Digital Omnibus o AI: návrh nařízení o zjednodušení pravidel pro umělou inteligenci](#)
- [Rozhodčí nálezy vydané ruskými rozhodčími soudy a jejich uznání a výkon na území EU](#)
- [Environmentální tvrzení společností v hledáčku EU: Jak se vyhnout greenwashingu a obstát v nové regulaci?](#)
- [AIFMD II v České republice: Schvalovací proces a co čeká investiční společnosti](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc prosinec 2025](#)